

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Основи медико-соціальної реабілітації
(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на основі повної загальної середньої освіти)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Основи медико-соціальної реабілітації» підготовки бакалавра, галузі знань – 22 Охорона здоров'я, спеціальності – 227 Фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою – Фізична терапія, ерготерапія

Розробник: Степаненко В.В., доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, к. б. н., доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Андрійчук О. Я.)

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії
протокол № 3 від 10.10. 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 227 - Фізична терапії, ерготерапія Освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія Освітній ступінь: Бакалавр на основі ПЗСО	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання <u>4</u>
		Семестр <u>8-ий</u>
ІНДЗ: <u>наявні</u>		Лекції 20 год.
		Лабораторні заняття 20 год.
		Самостійна робота 44 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

ППП – Степаненко В'ячеслав Володимирович

Науковий ступінь - кандидат біологічних наук

Вчене звання - доцент

Посада - доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація – Stepanenko.Viacheslav@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1. Анотація

Освітній компонент «**Основи медико-соціальної реабілітації**» - спрямований на формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія уявлень про систему медико-соціальної реабілітації пацієнтів. Освітній компонент розкриває сутність системи медико-соціальної реабілітації пацієнтів, як комплекс взаємообумовлених організаційно-адміністративних, медичних, соціально-економічних, психологічних складових спрямованих на відновлення здоров'я та працездатності пацієнта, а також його соціально-економічного статусу. Розуміння системи медико-соціальної реабілітації у руслі соціальної політики по відношенню до інвалідів як форми їх соціального захисту, яка має на меті активного відновлення не тільки працездатності, а й втрачених можливостей індивідуума для соціального функціонування, повернення його до нормальної соціальної життєдіяльності, інтеграції в суспільство, а також розумінням необхідності впровадження медико-соціальної реабілітації, яка обумовлена соціально-економічним і моральним збитком, що наноситься суспільству процесом інвалідизації населення. Базовою основою провадження системи медико-соціальної реабілітації є біологічні, соціально-економічні, психологічні, морально-етичні та науково-медичні методологічні принципи. Основним результатом вивчення освітнього компонента «Основи медико-соціальної реабілітації» є формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія уявлень про мету, задачі, структуру, етапи, результати та їх критерії оцінки медико-соціальної реабілітації, як цілісної багатокомпонентної системи в структурі галузі охорони здоров'я.

2. Пререквізити та постпеквізити

Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення освітнього компонента) – основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності); обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної системи; обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату; клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату; клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні серцево-судинної та дихальної системи; основи медичного права, менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії; моделі надання реабілітаційних послуг (на основі МКФ) та професійний розвиток.

Постпеквізити (освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даного освітнього компонента) – комплексний кваліфікаційний іспит.

3. Мета і завдання освітнього компонента:

Метою викладання освітнього компонента «Основи медико-соціальної реабілітації» є формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія уявлень про систему медико-соціальної реабілітації її складові, напрями, задачі та методи. Надати здобувачам вищої освіти фундаментальну і логічно-послідовну систему знань практичної спрямованості стосовно сучасних реабілітаційних методів, які сприяють відновленню порушених або втрачених функцій організму внаслідок травм або захворювань, сформувати компетентнісну орієнтацію і здатність застосовувати знання, вміння і проявляти особистісні якості для успішної професійної діяльності та сформувати цілісне уявлення про можливості, форми і методи реабілітаційної медицини, розкрити сфери застосування соціальних технологій в медичній реабілітації пацієнтів з проблемами соціальної адаптації для мобілізації фізичних, психічних і соціальних ресурсів пацієнта, забезпечення його здорового способу життя.

Основним завданням освітнього компонента «Основи медико-соціальної реабілітації» є: сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про:

Основні види, способи МСР. Реабілітаційний потенціал і реабілітаційний прогноз: поняття, оцінка, реалізація. Організація, порядок і умови визнання особи інвалідом. Індивідуальна програма реабілітації інваліда: зміст, порядок розроблення та реалізації. Медична реабілітація інвалідів: поняття, зміст, нормативна правова база. Професійна реабілітація інвалідів: поняття, зміст,

нормативна правова база. Соціальна реабілітація інвалідів: поняття, зміст, нормативна правова база. Особливості реабілітації інвалідів молодого віку. Проблеми реабілітації інваліда та механізми їх вирішення. Зарубіжний досвід реабілітації інвалідів.

4. Результати навчання (компетентності)

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 04. Здатність працювати в команді. ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.

ФК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я. ФК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії. ФК 07 Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії. ФК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов. ФК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів. ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя. ФК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади. ПРН 4. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії. ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності. ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності. ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді. ПРН 16. Проводити інструктажі навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

5. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Модуль 1.						
Тема 1 Основи реабілітації: види, етапи, періоди, засоби, організація роботи реабілітаційної команди. Принципи експертизи тимчасової втрати працездатності при різних захворюваннях і травмах.	8	2	2	4		ДС, ДБ РМГ/5
Тема 2. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату, після оперативних втручань	8	2	2	4		ДС, ДБ РМГ/5
Тема 3. Особливості проведення нейрореабілітації	9	2	2	4	1	ДС, РМГ/5
Тема 4. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів із патологією ендокринної системи	9	2	2	4	1	ДС, РМГ/5
Тема 5. Особливості реабілітаційних програм в гінекологічній практиці та пацієнтів з патологією сечовидільної системи	9	2	2	4	1	ДС РМГ/5
Тема 6. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів із патологією серцево-судинної та дихальної систем.	8	2	2	4		ДС РМГ/5
Тема 7. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів із патологією травної системи	8	2	2	4		ДС РМГ/5
Тема 8. Особливості реабілітаційних програм в педіатричній практиці	9	2	2	4	1	ДС РМГ/5
Тема 9. Медико-соціальна реабілітація потерпілих в наслідок надзвичайних ситуацій	11	2	2	6	1	ДС РМГ/5
Тема 10. Медико-соціальна реабілітація осіб хворих на окремі соціально значущі захворювання	11	2	2	6	1	ДС РМГ/5
Всього годин / Балів	90	20	20	44	6	5/200

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до практичних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий нижче). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях та на підсумкових контрольних роботах під час вивчення відповідних тем.

1. Нормативно-правова база реабілітаційної допомоги в Україні.
2. Реабілітаційне обстеження пацієнта. Оцінка ступеню обмеження життєдіяльності.
3. Застосування механотерапії для реабілітації пацієнтів різного профілю.
4. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів із болем в спині.
5. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів при опікових травмах.
6. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів після тривалої іммобілізації.
7. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів з наслідками після гострого порушення мозкового кровообігу.
8. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів після перенесеного інфаркту
9. Медико-соціальна реабілітація дітей з ДЦП.
10. Медико-соціальна реабілітація дітей з аутизмом.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття. Усі здобувачі освіти на лабораторних роботах відповідно до правил техніки безпеки повинні бути одягненими в білі халати.

Здобувачі освіти здійснюють попередню підготовку до лекційних та лабораторних занять згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note) для роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_ped%20MED.pdf

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4-бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами. Освітній компонент «Основи медико-соціальної реабілітації» слухають здобувачі протягом 8 семестру і складають залік (максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів).

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному лабораторному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). На кожному лабораторному занятті здобувач освіти отримує оцінку за цією шкалою.

Рівень володіння теоретичними знаннями та оволодіння практичними компетентностями, які розглядаються на лекційних та практичних заняттях, а також вивчаються здобувачами самостійно, визначається за 4-бальною шкалою відповідно до підсумкових критеріїв, які зазначені нижче.

Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі

навчання з кожної теми орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

– 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті. У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 лабораторні заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати загальні та фахові компетентності. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем освітнього компонента, можливе зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з науково-педагогічним працівником), відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності.

Науково-педагогічний працівник і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

У разі недотриманням здобувачем освіти *засад академічної доброчесності* - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх

індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач відпрацьовує тему практичного заняття. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання практичних робіт здобувач освіти не допускається до підсумкового контролю та його підсумковий бал за поточний семестр не визначається.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі не складання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за залік.

V.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування освітнього компонента становить 122 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення освітнього компонента впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (далі – СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою згідно таблиці 1.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку науково-педагогічний працівник записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 122 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 200. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – науково-педагогічному працівнику, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Не- достатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
122–129	
1–121	Незараховано (необхідне перескладання)

Питання до заліку.

1. Предмет, структура і методи медико-соціальної реабілітації
2. Напрямки медико-соціальної реабілітації: медичні, психолого-педагогічні, професійні, соціальні.
3. Медичний напрям реабілітації: поняття, зміст, нормативно-правова база, установи та організації, які її здійснюють.
4. Соціальний напрям реабілітації: поняття, зміст, нормативно-правова база, установи та організації, які її здійснюють.
5. Психологічний напрям реабілітації як комплекс заходів, спрямованих на подолання психологічних наслідків захворювання, травми.
6. Психосоціальні фактори, що впливають на поширеність, захворюваність і смертність від психосоматичних захворювань.
7. Сучасне уявлення про інвалідність. Причини, поширеність, показники інвалідності, методика їх обчислення і оцінки.
8. Моделі інвалідності, їх зміст та відмінні особливості.
9. Інвалід: визначення поняття, правове закріплення.
10. Критерії визначення інвалідності.
11. Класифікація порушень основних функцій організму і її значення при визначенні інвалідності.
12. Класифікація порушень основних категорій життєдіяльності та їх значення при визначенні інвалідності.
13. Етапи становлення і розвитку інституту медико-соціальної експертизи в Україні.
14. Медико-соціальна експертиза: визначення, мета, завдання, етапи, нормативно-правова база.
15. Права інвалідів на медико-соціальну експертизу та реабілітацію, і їх закріплення в законодавстві України.
16. Порядок направлення громадян на медико-соціальну експертизу.
17. Порядок оскарження рішення медико-соціальної експертизи.
18. Підстави для визнання громадянина інвалідом. Терміни та порядок перегляду інвалідів.
19. Групи інвалідності: характеристика, зміст, терміни перегляду.
20. Медико-соціальні проблеми інвалідів та їх сімей.
21. Індивідуальна програма реабілітації інваліда: визначення, принципи формування, структура, етапи розробки і реалізації.
22. Індивідуальна програма реабілітації інваліда як міра соціального захисту і технологія соціальної інтеграції інваліда.
23. Структура, особливості змісту і реалізації індивідуальної програми реабілітації дитини-інваліда.
24. Структура, зміст та особливості індивідуальної програми реабілітації інвалідів - осіб молодого віку.
25. Специфічні особливості індивідуальної програми реабілітації інваліда - особи похилого віку.
26. Реабілітація та абілітація: поняття, відмінні риси.
27. Медико-соціальна реабілітація інваліда: поняття, мета, напрямки та їх зміст.
28. Медичний напрям медико-соціальної реабілітації інвалідів: сутність і види.

29. Професійний напрямок медико-соціальної реабілітації інвалідів: сутність та зміст.
30. Соціальні заходи реабілітації інвалідів: сутність та зміст.
31. Об'єкти і суб'єкти медико-соціальної реабілітації інвалідів: поняття, характеристика.
32. Установи, які здійснюють медико-соціальну реабілітацію інвалідів: номенклатура, законодавча база, організація та напрямки діяльності.
33. Особливості організації і проведення медико-соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
34. Медико-соціальна реабілітація потерпілих в наслідок надзвичайних ситуацій
35. Особливості реабілітаційних програм в педіатричній практиці
36. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів із патологією травної системи
37. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів із патологією сечовидільної системи
38. Особливості реабілітаційних програм в гінекологічній практиці
39. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів із патологією ендокринної системи
40. Особливості проведення нейрореабілітації
41. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату.
42. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів після оперативних втручань
43. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів при опікових травмах.
44. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів після тривалої іммобілізації.
45. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів з наслідками після гострого порушення мозкового кровообігу.
46. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів після перенесеного інфаркту
47. Медико-соціальна реабілітація дітей з ДЦП.
48. Медико-соціальна реабілітація дітей з аутизмом
49. Медико-соціальна реабілітація потерпілих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.
50. Медико-соціальна реабілітація учасників бойових дій.
51. Медико-соціальна реабілітація хворих на алкоголізм та наркоманію.
52. Медико-соціальна реабілітація хворих з порушенням зорової функції.
53. Медико-соціальна реабілітація хворих з порушенням слуху.
54. Медико-соціальна реабілітація хворих на туберкульоз.
55. Медико-соціальна реабілітація хворих на СНІД.
56. Медико-соціальна реабілітація хворих на онкологічні захворювання.
57. Медико-соціальна реабілітація дітей хворих на бронхіальну астму.
58. Медико-соціальна реабілітація пацієнтів при переломах хребта.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев, О.Д. Манасенкова, Л.В. Виноград, В.П. Зайцева, О.М. Кононенко, Л.В. Агаркова, Б.О. Луценко, В.В. Рудницька — 2-е видання: К.: Медицина, 2018. — 468с.
2. Медична і соціальна реабілітація: навчально-методичний посібник / С.С. Сапункова, Л.О. Піц, А.Ф. Гутницька, Є.С. Стефанюк, О.М. Маковійчук, О.Д. Сапунков, К.В. Ферфецька — К.: Медицина, 2018. — 280с.
3. Медико-соціальна реабілітація інвалідів військової служби та учасників антитерористичної операції: Наукове видання. — Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2015. — 256 с.
4. Основи соціальної реабілітації: навчально-методичні рекомендації. ІДГУ Ізмаїл, 2019. - 193 с.
5. Медична та соціальна реабілітації: навчальний посібник / за заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. — Тернопіль: ТДМУ, 2005. — 402с.

Додаткова література

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії в таблицях, схемах, рисунках: навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 113 с.
2. Вакуленко Л.О. Основи фізичної реабілітації : навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін. – Тернопіль, ТНПУ, 2010. – 234 с.
3. Вакуленко Л.О. Спортивна медицина: електронний підручник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.
4. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник / за заг. ред.: І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – К.: Олімпійська література, 2000. – 423 с.
6. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ, Укрмедкнига, 2018. – 370 с.
7. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. – К.: ВСВ “Медицина”, 2011. – 296 с.
8. Яковенко Н.П., Самойленко В.Б. Фізіотерапія: підручник. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 256 с.

Електронні ресурси:

1. Данилова Т.В. Організація і проведення соціально-психологічної реабілітації та професійного навчання дітей-інвалідів. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/10_2009/8.pdf.pdf
2. Рада ерготерапевтів європейських країн / Council of Occupational Therapists for the European Countries <http://www.cotec-europe.org>
3. Світова федерація ерготерапевтів / World Federation of Occupational Therapists (WFOT) <http://www.wfot.org>
4. Досвід США у процедурі встановлення інвалідності, розроблення програми реабілітації, та існування подібних комісій. URL: <http://www.pilga.in.ua/node/6213>
5. Медико-соціальна реабілітація URL: https://stud.com.ua/27565/meditsina/mediko_sotsialna_reabilitatsiya
6. Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю "Галичина" URL: <http://reabl.lviv.ua/socialna-reabilitacija/>
7. Основи фізичної реабілітації URL: <https://studfile.net/preview/5170711/page:4/>